

Nr 157.

Av herr **Kant m. fl.**, om anslag till anställande av en lektor i ryska språket vid Uppsala universitet.

Sedan år 1891 har Uppsala universitet en lärostol i slaviska språk. Innehavaren av denna lärostol har att lämna undervisning i åtminstone sju språk: kyrkslaviska (fornbulgariska), ryska, ukrainiska, bulgariska, serbiska, tjeckiska och polska, såväl i deras nuvarande skick, som i deras historia; dessutom i dessa språks äldre och nyare litteratur, så mycket mer som de slaviska litteraturernas historia i allmänhet föga beaktas i litteraturhistoriska läro- och handböcker. Professorn i slaviska språk anlitas också ofta — helt naturligt — om hjälp av kolleger eller myndigheter. Av allt detta framgår, att han har en stor arbetsbörda.

De slaviska språken synas i praktiskt avseende, särskilt med hänsyn till kommersiella förbindelser, bliva allt rikligare. Uppenbart är, att vår handel och industri i framtiden än mer, än tillföre varit fallet, måste söka avsättning för sina varor i öster, och sannolikt torde vara, att Sveriges roll såsom mellanlänk mellan östern och västern i en snar framtid kommer att bliva av stor betydelse. Men kännedomen om ryska och polska är även synnerligen viktig för historici, då ju vår historia på olika tider varit intimt förbunden med de båda folkens historia. Utom det rent vetenskapligt-lingvistiska studiet av de slaviska språken vore det sålunda önskvärt, att rikliga tillfällen bereddades de studerande att under studietiden bliva praktiskt förtrogna särskilt med det oss närmast liggande slaviska språket, ryskan.

Med hänsyn till den stora och mångsidiga arbetsbörda, som, på sätt ovan antytts, åligger professorn i slaviska språk, kan det icke alltid förutsättas, att han själv äger den praktiska färdighet i ryska

Bihang till riksdagens protokoll 1919. 4 saml. 57 häft. (Nr 157—158.)

språket, som kräves för fruktbarande undervisning i dess praktiska bruk i tal och skrift. Vare sig han själv har denna färdighet eller ej, räcker hans tid icke till.

Av liknande skäl har man för den praktiska undervisningen i fråga om de viktigaste västeuropeiska språken, tyska, engelska och franska, anställt infödda lektorer. Det synes nu vara på tiden att anställa en lektor även i ryska.

Som arvode för biträde vid praktisk undervisning i ryska disponerar universitetet visserligen för närvarande ett årligt anslag av 500 kronor, och för enahanda ändamål föreslås i statsverkspropositionen under 8:e huvudtiteln samma belopp för år 1920. Det är dock uppenbart, att för ett så obetydligt belopp dugande krafter blott rent undantagsvis stå till buds. Det finnes i själva verket ingen anledning, varför en infödd lärare i ryska språket skulle avlönas med lägre belopp än lektorer i de andra språken, naturligtvis under förutsättning att fullt kompetent person anställles.

Genom nådigt reglemente den 4 december 1903 äro föreskrifter givna rörande universitetslektorernas kompetens och tjänstgöring. Vi förutsätta, att motsvarande bestämmelser skola gälla för en blivande lektor i ryska språket. Med hänsyn till kompetensen må härvid erinras, att enligt anförda reglemente universitetslektor skall vara i besittning av erforderlig vetenskaplig bildning och lärareskicklighet.

Avlöningen för universitetslektor utgår för närvarande med 3,000 kronor om året. Statsverkspropositionen (8:e huvudtiteln p. 74) bebdar emellertid en höjning av årsarvodet (eventuellt till 5,500 kronor). Arvodet för lektorn i ryska bör naturligtvis sättas till samma belopp.

Vårt förslag gäller för närvarande blott Uppsala universitet. Vi taga emellertid för avgjort, att en motsvarande befattning i detta viktiga ämne inrättas vid Lunds universitet, så snart undervisningen i slaviska språk där blir definitivt ordnad genom inrättande av professor i ämnet. Att Uppsala universitet, som har det större lärjungeantalet, får en lektor i ryska ett eller annat år före Lund, torde icke böra anses innebära något tillbakasettande av det sydligare universitetets intressen.

Vi föreslå alltså,

att riksdagen måtte å extra stat för år 1920 anslå 3,000 kronor eller det högre belopp, som av riksdagen kan komma att beviljas för övriga universitetslektorer, till avlöning av en lektor i ryska språket

vid Uppsala universitet, på samma villkor i fråga om kompetens och tjänstgöring, som gälla eller komma att gälla rörande lektorer i engelska, franska och tyska.

Stockholm den 21 januari 1919.

Walter Kant.

Oscar E. Sjölander.

K. A. Borg.
